

C-319/20. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2020. július 15.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Bundesgerichtshof (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. május 28.

Alperes és felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Facebook Ireland Limited

Felperes és ellenérdekű fél:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Az alapeljárás tárgya

Az adatvédelmi rendelkezések megsértése miatt a jogsértés megszüntetése iránt indított kereset

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az általános adatvédelmi rendelet VIII. fejezetének, különösen 80. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint 84. cikke (1) bekezdésének értelmezése; EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Ellentétesek-e az (EU) 2016/679 rendelet VIII. fejezetében, különösen a 80. cikkének (1) és (2) bekezdésében, valamint a 84. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek – a rendelet alkalmazásának nyomon követésére és kikényszerítésére hatáskörrel rendelkező

felügyeleti hatóságok beavatkozási jogkörei és az érintettek jogorvoslati lehetőségei mellett – egyrészt a versenytársak, másrészt a nemzeti jog alapján feljogosított egyesületek, egységek és kamarák számára lehetővé teszik, hogy az (EU) 2016/679 rendelet megsértése miatt az egyes érintettek konkrét jogainak megsértésétől függetlenül és a valamely érintettől kapott megbízás nélkül polgári bíróságok előtt indított kereset útján fellépjenek a jogsértővel szemben a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmának vagy a valamely fogyasztóvédelemről szóló törvény megsértésének vagy az érvénytelen általános szerződési feltételek alkalmazása tilalmának szempontja alapján?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (általános adatvédelmi rendelet), VIII. fejezet, különösen a 80. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a 84. cikk (1) bekezdése

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Gesetz über Unterlassungsklagen bei Verbraucherrechts- und anderen Verstößen (Unterlassungsklagengesetz – UKlaG) (a fogyasztói és más jogok megsértése esetén indítható, a jogsértés megszüntetése iránti keresetekről szóló törvény [a jogsértés megszüntetése iránti keresetekről szóló törvény – UKlaG]), 1. § (Általános szerződési feltételek esetében a jogsértés megszüntetése és visszavonás iránt indítható kereset), a 2. § (A fogyasztóvédelemről szóló törvényeket sértő gyakorlatok esetében indítható keresetek) (2) bekezdésének 11. pontja, 3. § (Keresetindításra jogosult szervezetek), 4. § (Feljogosított egységek)

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (a tisztességtelen verseny tilalmáról szóló törvény, UWG), 3. § (A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma), 3a. § (Jogsértés), a 8. § (Abbahagyás és eltiltás) (1) és (3) bekezdése

Telemediengesetz (az elektronikus médiáról szóló törvény, TMG), 13. § (A szolgáltató kötelezettségei)

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes a feljogosított egységeknek az UKlaG 4. §-a szerinti listáján szereplő Bundesverband der Verbraucherzentralen der Bundesländer (a szövetségi tartományok fogyasztói központjainak országos szövetsége). Az Írországban székhellyel rendelkező alperes a www.facebook.de címen a személyes és egyéb adatok cseréjére szolgáló Facebook internetes platformot üzemelteti. Az alperes egyik testvérvállalata, a Németországban székhellyel rendelkező Facebook Germany GmbH az internetes platformon lévő hirdetési felületek rendelkezésre

állását reklámozza Németországban, és támogatást nyújt az alperes helyi hirdetőinek. A németországi hirdetőkkal szerződő fél az alperes. Az alperes kezeli ezenkívül a Facebook német ügyfeleinek adatait. Az alperes és a Facebook Germany GmbH anyavállalatának székhelye az Amerikai Egyesült Államokban van.

- 2 A Facebook internetes platformon található egy úgynevezett App-Zentrum (alkalmazásközpont), amelyben az alperes többek között külső szolgáltatók ingyenes játékait teszi hozzáférhetővé felhasználói számára. Az App-Zentrumban 2012. november 26-án elérhető volt a „The Ville” elnevezésű játék, amelynél a „Sofort spielen” („A játék indítása”) gomb alatt az alábbi tájékoztatás állt:
- 3 A „Spiel spielen”-re („A játék indítása”) fent rákattintva ezen alkalmazás számára hozzáférhetővé válnak: – *Alapadataid (?)*, – *E-mail címed*, – *Az adatok veled kapcsolatban*, – *Állapotfrissítéseid*, *Ez az alkalmazás bejegyzéseket tehet közzé a nevedben, többek között pontjaid számáról, stb. is.*
- 4 A tájékoztatás ezenkívül az alábbiakat is tartalmazta: *A továbblépéssel elfogadod a The Ville általános szerződési feltételeit és adatvédelmi szabályzatát.*
- 5 Az általános szerződési feltételeket és az adatvédelmi rendelkezéseket egy elektronikus hivatkozás (link) útján lehetett elérni. Hasonló tájékoztatás jelent meg több más játék esetében is. A „Scrabble” játék esetében a tájékoztatás az alábbi mondattal zárult: *Ez az alkalmazás állapotfrissítéseket, fényképeket, stb. tehet közzé a nevedben.*
- 6 A felperes többek között a felhasználó érvényes adatvédelmi hozzájárulásának beszerzésére vonatkozó jogszabályi követelmények megsértése miatti jogsértés szempontjából kifogásolja mint tisztességtelent a „Sofort spielen” gomb alatt az App-Zentrumban adott tájékoztatás megjelenítését. A felperes ezenkívül a felhasználót aránytalanul hátrányos helyzetbe hozó általános szerződési feltételnek tekinti a „Scrabble” játékkal kapcsolatos tájékoztatás záró részét.
- 7 A felperes lényegében azt kéri, hogy az alperest tiltsák el az ismertett gyakorlatoknak a Németországi Szövetségi Köztársaságban állandó tartózkodási hellyel rendelkező fogyasztókkal szemben történő alkalmazásától, és tiltsák meg számára a „Scrabble” játék kapcsán alkalmazotthoz hasonló szerződési feltétel alkalmazását.
- 8 A felperes valamely érintett személyes adatokhoz fűződő jogainak konkrét megsértésétől függetlenül és egy ilyen személytől kapott megbízás nélkül indította a keresetet.
- 9 A Landgericht (regionális bíróság, Németország) az alperest a kereseti kérelemnek megfelelően elmarasztalta. Az alperes fellebbezését elutasították. Az alperes továbbra is a kereset elutasítását kéri felülvizsgálati kérelmével, amelynek a felperes az elutasítását kéri.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 10 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint a fellebbviteli bíróság helyesen tekintette megalapozottnak a kereseti kérelmeket. A felülvizsgálati kérelem eredményessége ezért attól függ, hogy a fellebbviteli bíróság nem alkalmazta-e tévesen a jogot, amikor elfogadhatónak tekintette a keresetet.
- 11 A kereset elfogadhatóságának vizsgálata során felmerül egy, a 2016/679 rendelet értelmezésével kapcsolatos kérdés. Kérdéses, hogy a jelen ügyben keresetet indító fogyasztóvédelmi szövetséghez hasonló feljogosított egységnek a 2016/679 rendelet hatálybalépését követően lehetősége van-e arra az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja és az UKlaG 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1. pontja alapján, hogy az említett rendelet megsértése miatt az egyes érintettek jogainak konkrét megsértésétől függetlenül és valamely érintettől kapott megbízás nélkül fellépjen az UWG 3a. §-a szerinti jogsértés, az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontja értelmében vett fogyasztóvédelemről szóló törvény megsértésének vagy az érvénytelen általános szerződési feltételeknek az UKlaG 1. §-a szerinti alkalmazásának szempontja alapján polgári bíróságok előtt indított kereset útján.
- 12 A TMG 13. §-a (1) bekezdésének megsértésére alapított kereseti kérelmek a 2016/679 rendelet hatálybalépését megelőzően elfogadhatók és megalapozottak voltak.
- 13 A TMG 13. §-a (1) bekezdése első mondatának első félmondata értelmében a szolgáltatónak – amennyiben erre a tájékoztatásra korábban nem került sor – a használati művelet kezdetén közérthető formában tájékoztatnia kell a felhasználót a személyes adatok gyűjtésének és kezelésének módjáról, terjedelméről és céljáról. A fellebbviteli bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításakor, hogy az App-Zentrum kereseti kérelmekkel megtámadott tájékoztatása nem felel meg e követelményeknek, és a kereset ezért e tekintetben megalapozott.
- 14 A TMG 13. §-a (1) bekezdése első mondatának első félmondatából eredő tájékoztatási kötelezettségek a megsértése révén az alperes megsértette az UWG 3a. §-át és az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontját. A fellebbviteli bíróság helyesen állapította meg, hogy a jelen ügyben szóban forgó, a TMG 13. §-a szerinti rendelkezések az UWG 3a. §-a értelmében véve piaci magatartási szabályoknak minősülnek. Az említett rendelkezések ezenfelül olyan rendelkezések, amelyek az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondata 11. pontjának a) alpontja értelmében véve a fogyasztó olyan személyes adatai vállalkozó általi gyűjtésének, kezelésének vagy felhasználásának jogszerűséget szabályozzák, amelyeket marketingcélra gyűjtöttek, kezeltek vagy használtak. A fellebbviteli bíróság helyesen állapította meg továbbá, hogy a német adatvédelmi jog alkalmazhatóságát nem zárja ki, hogy az alperes Írországban rendelkezik székhellyel. 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítéletében (C-210/16, EU:2018:388, 55. pont) az Európai Unió Bírósága már megállapította

az írországi székhelyű, a jelen ügyben szóban forgó adatok kezeléséért felelős alperes és a németországi székhelyű, csupán a reklámozás németországi értékesítéséért felelős testvérvállalata közötti – a jelen ügyben is fennálló – viszonytal kapcsolatban, hogy a német testvérvállalatot a 95/46/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett szervezetnek kell tekinteni.

- 15 Az alperes ezenkívül a jelen ügyben szóban forgó adatvédelmi tájékoztatási kötelezettségek megsértése miatt az UKlaG 1. §-a értelmében vett érvénytelen általános szerződési feltételt alkalmazott. A kereset eredetileg e tekintetben is megalapozott.

A kereset elfogadhatóságának problémaköre

- 16 A kereset eredetileg elfogadható is volt. A 2016/679 rendelet hatálybalépését megelőzően a felperesnek lehetősége volt különösen a kereseti kérelmeket polgári bíróságok előtt indított kereset útján érvényesíteni.
- 17 Az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja szerint az UWG 8. §-ának (1) bekezdésében említett, az UWG 3. §-a értelmében tiltott kereskedelmi tevékenységtől való eltiltás elrendelését kérelmezheti azon feljogosított egység, amely bizonyítja, hogy szerepel a feljogosított egységeknek az UKlaG 4. §-a szerinti listáján. A keresetet indító fogyasztóvédelmi szövetség szerepel a feljogosított egységeknek az UKlaG 4. §-a szerinti listáján. Ilyen egységként a felperesnek a 95/46/EK irányelv alkalmazásának időszaka alatt lehetősége volt arra, hogy a jogsértés megszüntetése iránti kereset útján az UWG 3. §-ának (1) bekezdésével és 3a. §-ával összefüggésben értelmezett 8. §-ának (1) bekezdése és (3) bekezdésének 3. pontja alapján a jogsértés szempontjából tiltott kereskedelmi tevékenység miatt lépjen fel az adatvédelmi jog (a jelen esetben: a 95/46/EK irányelv 10. cikke a) pontjának és a TMG 13. §-a (1) bekezdése első mondata első félmondatának) megsértésével szemben (lásd: a Bíróság 2019. július 29-i Fashion ID ítélete, C-40/17, EU:2019:629, 63. pont).
- 18 A felperesnek az eltiltás iránti kérelem érvényesítésére vonatkozó lehetősége ezenfelül az UKlaG 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1. pontjából következett. E rendelkezés szerint az e rendelkezés értelmében vett feljogosított egységek a jogsértés megszüntetése iránti keresetet indíthatnak a fogyasztóvédelemről szóló törvények megsértése miatt; az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontja szerint ilyen törvényeknek minősülnek a fogyasztó személyes adatai vállalkozó általi, marketingcélú gyűjtésének, kezelésének vagy felhasználásának jogszerűségét szabályozó rendelkezések is.
- 19 Az általános szerződési feltétel alkalmazásával kapcsolatos kereseti kérelem érvényesítésére vonatkozó lehetőség az UKlaG 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1. pontjából következett. E rendelkezés értelmében a feljogosított egységek keresetet indíthatnak az UKlaG 1. §-a alapján a Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, BGB) 307. §-a alapján érvénytelen általános szerződési feltételek alkalmazásától való eltiltás iránt. A 2016/679 rendelet

hatálybalépését megelőzően az UKlaG 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1. pontja értelmében vett feljogosított egységek tehát az UKlaG 1. §-a alapján a jogsértés megszüntetése iránti kereset útján felléphettek a BGB 307. §-a alapján valamely adatvédelmi rendelkezés megsértése miatt érvénytelen általános szerződési feltétel alkalmazójával szemben.

- 20 Ez a jogi helyzet alkalmasint a döntéshozatal szempontjából releváns módon megváltozott a 2016/679 rendelet hatálybalépése folytán.
- 21 A kereseti kérelmek a 2016/679 rendelet hatálybalépését követően is megalapozottak. A TMG 13. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés azóta ugyan már nem alkalmazható. Jelenleg a 2016/679 rendelet 12–14. cikkéből eredő tájékoztatási kötelezettségek az irányadók. Az alperes megsértette a 2016/679 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének első mondatából eredő azon kötelezettségét, hogy az érintett részére az említett rendelet 13. cikke (1) bekezdésének c) és e) pontja szerinti, az adatkezelés céljára és a személyes adatok címzettjeire vonatkozó információkat tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa.
- 22 A felperes eleinte fennálló keresetindítási joga azonban megszűnt a 2016/679 rendelet hatálybalépésével, amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre igenlő választ kell adni. A keresetindítási jog megszűnését a felülvizsgálati eljárásban is figyelembe kell venni, és az a kereset elfogadhatatlanságát eredményezi.

Az egyesületek versenyjogi keresetindítási joga?

- 23 Vitatott, hogy a 2016/679 rendelet hatálybalépését követően az UKlaG 4. §-a értelmében vett feljogosított egységeknek lehetőségük van-e arra, hogy az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja alapján fellépjenek az említett rendeletnek az EUMSZ 288. cikk második bekezdésének első mondata szerint közvetlen hatállyal rendelkező adatvédelmi rendelkezéseinek megsértésével szemben az UWG 3a. §-a szerinti jogsértés szempontja alapján.
- 24 Az egyik álláspont szerint maga a 2016/679 rendelet kimerítően szabályozza az e rendeletben foglalt adatvédelmi rendelkezések érvényesítését; ezen álláspont szerint ezért a versenytársak nem rendelkeznek versenyjogi keresetindítási joggal, az egyesületeket pedig csak a rendelet 80. cikkében szabályozott feltételek mellett illeti meg keresetindítási jog.
- 25 Mások szerint a 2016/679 rendelet jogérvényesítésre vonatkozó rendelkezései nem kimerítőek, és az UWG 8. §-ának (3) bekezdésében említett versenytársak, egyesületek és egységek ezért továbbra is érvényesíthetnek eltiltás iránti kérelmet kereset útján az UWG 3a. §-a értelmében vett jogsértés szempontja alapján.
- 26 Megint mások szerint a versenytársak nem rendelkeznek keresetindítási joggal, e jog megilleti azonban az UKlaG 3. §-a értelmében vett egyesületeket az UKlaG

2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontja szerinti jogsértésekkel szembeni fellépés érdekében, amennyiben az egyesületek megfelelnek a 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében említett feltételeknek.

- 27 Az utolsó álláspont szerint a 2016/679 rendelet mit sem változtatott a versenytársaknak az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 1. pontja szerinti keresetindítási jogán, az egyesületek viszont csak a rendelet 80. cikkében szabályozott feltételek mellett indíthatnak keresetet.
- 28 A 2016/679 rendelet, mégpedig a rendelet VIII. fejezete rendelkezéseinek **szövege** alapján nem állapítható meg, hogy az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja értelmében a fogyasztói érdekek védelme érdekében tevékenykedő feljogosított egységek keresetindítási joggal rendelkezzenek.
- 29 A 2016/679 rendelet 80. cikkének (1) bekezdése keresetindítási jogot biztosít ugyan az olyan nonprofit jellegű szerv, szervezet vagy egyesület számára, amelyet valamely tagállam jogának megfelelően hoztak létre, és amelynek az alapszabályában rögzített céljai a közérdeket szolgálják, és amely az érintettek jogainak és szabadságainak a személyes adataik vonatkozásában biztosított védelme területén tevékenykedik. Feltételül szabja azonban, hogy a szervet, szervezetet vagy egyesületet az érintett bízta meg a rendelet 77., 78. és 79. cikkében említett jogoknak a nevében való gyakorlásával, valamint – ha a tagállam joga ezt lehetővé teszi – a rendelet 82. cikkében említett kártérítési jognak a nevében történő érvényesítésével.
- 30 Az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja szerinti, a jelen ügyben szóban forgó keresetindítási jog esetében nem ilyen, az érintett megbízásából és nevében, az érintett egyéni jogának érvényesítése érdekében indított keresetről van szó. Az UWG említett rendelkezése sokkal inkább az egyesületeket saját jogon megillető keresetindítási jogot szabályozza, amely a jogsértésnek az UWG 3a. §-a szerinti tényállásával összefüggésben egy objektív jogi, az egyes érintettek konkrét jogainak megsértésétől és ezen érintettek megbízásától független fellépést tesz lehetővé a 2016/679 rendelet rendelkezéseinek megsértésével szemben.
- 31 A 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdése sem szabályoz egy, az egyesületeket az adatvédelmi jog objektív jogi érvényesítésével kapcsolatban megillető keresetindítási jogot. E rendelkezés értelmében a tagállamok rendelkezhetnek bár úgy, hogy az adott tagállamban a 80. cikk (1) bekezdésében említett bármely szerv, szervezet vagy egyesület – az érintettől kapott megbízástól függetlenül – jogosult legyen arra, hogy a rendelet 77. cikke alapján eljárni jogosult felügyeleti hatósághoz panaszt nyújtson be, valamint hogy gyakorolja a rendelet 78. és 79. cikkében említett jogokat. Ehhez azonban az is szükséges, hogy az érintett személyes adatainak kezelése következtében megsértsék az érintettek a rendelet szerinti jogait. A 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezés tehát annak szövege alapján szintén nem biztosít keresetindítási jogot azon egyesületek számára, amelyek – mint a jelen ügyben az UWG 3a. §-a és 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja alapján – valamely konkrét

- érintett alanyi jogainak megsértésétől függetlenül objektív adatvédelmi jogsértésekkel szemben lépnek fel. Ugyanez következik a 2016/679 rendelet (142) preambulumbekzdésének második mondatából is, amely szintén az érintett jogai megsértésének követelményét említi az egyesületeket az adott személy megbízásától függetlenül megillető keresetindítási jog feltételeként.
- 32 Az egyesületeket megillető keresetindítási jog megengedettsége a 2016/679 rendelet 84. cikkének (1) bekezdésére sem alapozható, amely szerint a tagállamok megállapítják a rendelet megsértése esetén alkalmazandó további szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden szükséges intézkedést ezek végrehajtására. Az egyesületeket megillető, az UWG 8. §-ának (3) bekezdésében szabályozotthoz hasonló keresetindítási jog a 2016/679 rendelet rendszere alapján már csak azért sem lehet szankció, mert az uniós jogalkotó a rendelet VIII. fejezetében kifejezetten különbséget tesz a jogorvoslat, a felelősség és a szankciók között, és a rendelet 83. és 84. cikke, valamint (148)–(152) preambulumbekzdése közötti összefüggésből az következik, hogy a rendelet 84. cikke értelmében vett szankciók esetében a jogsértések tekintetében kiszabandó közigazgatási és büntetőjogi szankciókról van szó.
- 33 Az (EU) 2016/679 rendelet **rendszeri összefüggésének** figyelembevételével történő értelmezés alapján sem állapítható meg egyértelműen, hogy az uniós jogalkotó nemcsak a személyes adatok védelmét szolgáló rendelkezéseket, hanem a rendelet alapján fennálló jogok érvényesítését is egységesítette-e a rendelettel.
- 34 A 2016/679 rendelet számos nyomonkövetési kötelezettséget, valamint vizsgálati és korrekciós hatásköröket telepít a rendelet 51. cikkének (1) bekezdése, illetve 4. cikkének 21. pontja értelmében vett felügyeleti hatóságokra. Ez arra engedhet következtetni, hogy az uniós jogalkotó főszabály szerint abból indul ki, hogy a felügyeleti hatóságok érvényesítik a rendelet rendelkezéseit. Az egyesületeket megillető keresetindítási jog szabályozásával kapcsolatos, a 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében foglalt nyitottsági záradék a felügyeleti hatóságok kötelezettségeinek és hatásköreinek ezen átfogó szabályozására tekintettel eltérést engedő rendelkezésnek minősülhet. Erre tekintettel aggályos a 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében foglalt nyitottsági záradék kiterjesztő értelmezése, figyelmen kívül hagyva „az érintett [...] jogai[val]” kapcsolatban az e rendelkezésben szabályozott feltételt.
- 35 Ennek megfelelően a főtanácsnok (Bobek főtanácsnok Fashion ID ügyre vonatkozó 2018. december 1[9]-i indítványa, C-40/17, EU:2018:1039, 47. pont) is abból indul ki, hogy a tagállamok számára a végrehajtásának módját illetően szabad választást biztosító 95/46/EK irányelv helyébe lépő 2016/679 rendelet elfogadása miatt a rendeletet végrehajtó nemzeti szabályok elfogadására főszabály szerint csak kifejezett felhatalmazás esetén kerülhet sor.
- 36 A kimerítő szabályozás ellen szólhat azonban, hogy a 2016/679 rendelet 77. cikkének (1) bekezdésében, 78. cikkének (1) és (2) bekezdésében, valamint 79. cikkének (1) bekezdésében egyaránt az „egyéb [...] jogorvoslatok sérelme

nélkül” fordulat szerepel. A 2016/679 rendelet 82. cikkének (1) bekezdése szerint ezenkívül minden olyan személy, aki e rendelet megsértésének eredményeként vagyoni vagy nem vagyoni kárt szenvedett, az elszenvedett kárért kártérítésre jogosult. Ez arra engedhet következtetni, hogy a 2016/679 rendelet nem zárja ki, hogy a rendelet 80. cikkének (2) bekezdése értelmében vett érintettől eltérő személy lépjen fel a rendelet adatvédelmi rendelkezéseinek megsértésével szemben.

- 37 A **szabályozási cél** alapján szintén nem adható egyértelmű válasz az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre.
- 38 Az UWG 8. §-a (3) bekezdésének 3. pontja alapján az egyesületeket megillető versenyjogi keresetindítási jog további megengedettségének megállapítása mellett szólhat, hogy annak révén továbbra is rendelkezésre állna a jogérvényesítés egy további, a tényleges érvényesülés elve alapján kívánatos lehetősége a 2016/679 rendelet (10) preambulumbekzdésének megfelelően a természetes személyek lehető legmagasabb szintű védelmének biztosításához.
- 39 Az egyesületeket megillető keresetindítási jog megengedettsége másfelől összeegyeztethetetlen lehet az uniós jogalkotó által a 2016/679 rendelet elfogadásával követett egységesítési céllal. Az adatvédelmi rendelkezések a rendeletben szabályozott eszközöket meghaladó, magánszemélyek, tehát az UWG 8. §-ának (3) bekezdése értelmében vett versenytársak, illetve vállalkozói és fogyasztóvédelmi szövetségek általi érvényesítése ellentétes lehet e céllal.
- 40 Az sem bizonyos, hogy a rendelet jogérvényesítési rendszerében olyan védelmi hézag található, amelyet az UWG 8. §-ának (3) bekezdése értelmében vett magánszemélyek versenyjogi keresetindítási jogának megengedésével kell kitölteni. Az Európai Unió Alapjogi Chartája 8. cikkének (3) bekezdése értelmében valamely személy személyes adatai védelmének tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie. A 2016/679 rendelet ennek megfelelően átfogóan szabályozza a felügyeleti hatóságok feladatait és hatásköreit. Fennállhat a veszélye annak, hogy az objektív adatvédelmi jognak egyrészt a felügyeleti hatóságok, másrészt a polgári bíróságok általi érvényesítése közötti versengés a felügyeleti hatóságok differenciált hatásköreinek kiiktatásához és az Európai Unióban az adatvédelmi jog érvényesítése terén különbségekhez vezet.

Az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontja értelmében vett fogyasztóvédelemről szóló törvény megsértése

- 41 Arra is választ kell adni, hogy a 2016/679 rendelet hatálybalépését követően az UKlaG 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1. pontjában meghatározott feljogosított egységeknek lehetőségük van-e arra, hogy az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontja szerinti szempont alapján fellépjenek a rendeletben szabályozott adatvédelmi rendelkezések megsértésével szemben.

- 42 Az egyik álláspont szerint az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontját a 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében foglalt rendelkezés előzetesen elvégzett részleges átültetésének kell tekinteni.
- 43 Egy másik álláspont általános jelleggel elutasítja az ilyen keresetindítási jogot. Kétséges, hogy az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontjában felsorolt adatvédelmi rendelkezések, amelyek a Bundesdatenschutzgesetz (szövetségi adatvédelmi törvény) korábbi változatának 2018. május 25-i hatállyal hatályon kívül helyezett rendelkezéseire vonatkoznak, és amelyeknek nincs megfelelőjük a szövetségi adatvédelmi törvény új változatának azóta hatályos rendelkezéseiben, megfelelnek-e a fogyasztóvédelemről szóló törvényekkel szemben támasztott uniós jogi követelményeknek. A fogyasztói érdekek védelme érdekében a jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló 2009/22/EK irányelv mindenestre nem tartalmaz uniós jogi jogalapot.

Érvénytelen általános szerződési feltételeknek az UKlaG 1. §-a szerinti alkalmazása

- 44 Végül felmerül a kérdés, hogy a 2016/679 rendelet hatálybalépését követően lehetősége van-e a felperesnek arra, hogy valamely általános szerződési feltétel vizsgálatára irányuló kérelem útján érvényesítse a rendeletben szabályozott adatvédelmi rendelkezéseket.
- 45 Az UKlaG 3. §-a értelmében a feljogosított egységek keresetet indíthatnak az UKlaG 1. §-a alapján a BGB 307. §-a alapján érvénytelen általános szerződési feltételek alkalmazásától való eltiltás iránt.
- 46 Nem adható egyértelmű válasz arra, hogy az UKlaG 3. §-a alapján keresetindításra jogosult szervezetek, mint amilyen a felperes is, (még) a 2016/679 rendelet hatálybalépését követően is indíthatnak-e jogsértés megszüntetése iránti keresetet az általános szerződési feltételek alkalmazásával szemben, ha ez a kereset az említett rendeletben szabályozott adatvédelmi rendelkezések megsértésén alapul.
- 47 Így egyes álláspontok szerint a 2016/679 rendelet teljes harmonizációra irányuló céljára tekintettel abból kell kiindulni, hogy az e rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében az egyesületek tekintetében szabályozott jogérvényesítési lehetőség kimerítő jellegű. A 2016/679 rendelet pontosan meghatározott keretek között biztosít lehetőséget a tagállamoknak arra, hogy önálló és megbízástól független jogérvényesítési jogot biztosítsanak az egyesületek számára. Az adatkezelési műveletek értékelése tekintetében ezért a 2016/679 rendelet ugyanúgy kizárja az általános szerződési feltételek tartalmi vizsgálatához hasonló jogintézmények alkalmazását, mint a versenyjogi vizsgálat alkalmazását. Az egyesületeknek már nem is kell ilyen jogérvényesítési lehetőségekkel rendelkezniük, mert a német jogalkotó a 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdésében foglalt nyitottsági záradék révén az egyesületeket megillető átfogó keresetindítási, illetve panaszbenyújtási jogot vezethet be.

A konkrét jogsértés hiánya

- 48 Amint az fent megállapítást nyert, a keresetindítási jognak a felülvizsgálati eljárás alatti megszűnése a kereset elfogadhatatlanságát eredményezi. A keresetindítási jog fennállása nem állapítható meg azzal az indokkal, hogy az UKlaG 1. §-ával és 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontjával összefüggésben értelmezett 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1–3. pontja szerinti rendelkezéseket az uniós joggal összhangban álló értelmezés esetén az (EU) 2016/679 rendelet 80. cikke (2) bekezdése (előzetesen elvégzett) átültetésének kell tekinteni.
- 49 Egyes vélemények szerint azonban az UKlaG 3. §-a (1) bekezdése első mondatának 1–3. pontja alapján az egyesületeket keresetindítási jog illeti meg az UKlaG 2. §-a (2) bekezdése első mondatának 11. pontja szerinti jogsértésekkel szembeni fellépés érdekében, amennyiben az egyesületek megfelelnek az (EU) 2016/679 rendelet 80. cikkének (1) bekezdésében említett feltételeknek.
- 50 Ezen érvelés alapján azonban a jelen ügyben nem állapítható meg a felperes keresetindítási jogának fennállása. Még ha ugyanis a fent ismertetett véleménnyel főszabály szerint lehetségesnek tartanánk is a 2016/679 rendelet 80. cikke (2) bekezdésének (előzetesen elvégzett) átültetését, az UKlaG 3. §-a (1) bekezdésének első mondata szerinti keresetindítási jog fennállásának megállapítása a szükséges, uniós joggal összhangban álló értelmezés esetén a 2016/679 rendelet 80. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (2) bekezdésére tekintettel azt feltételezné, hogy teljesülnek azok a követelmények, amelyektől a jogalkotó függővé tette az egyesületeket megillető keresetindítási jog tagállamok általi biztosítását. Ez a jelen esetben nem teljesül: a 2016/679 rendelet 80. cikkének (2) bekezdése által a tagállamok számára biztosított azon lehetőség, hogy jogorvoslati lehetőséget biztosítsanak az egyesületek számára, csak olyan jogorvoslatokra terjed ki, amelyekkel valamely szerv, szervezet vagy egyesület azt kifogásolja, hogy az érintett személyes adatainak kezelése következtében megsértették az érintettnek a rendelet szerinti jogait.
- 51 Ezek a feltételek nem teljesülnek. Bár megállapítható, hogy a rendelet 4. cikkének 2. pontja értelmében vett adatkezelés során elkövetett jogsértéssel szembeni fellépésről van szó. A felperes azonban nem valamely érintett jogainak megsértésére hivatkozik a rendelet 80. cikkének (2) bekezdése értelmében véve. A kereseti kérelem tárgyát sokkal inkább az App-Zentrum alperes általi megjelenítésének az adatvédelmi jog objektív jogi mércéje alapján történő absztrakt felülvizsgálata képezi, anélkül hogy a felperes a 2016/679 rendelet 4. cikkének 1. pontja értelmében vett azonosított vagy azonosítható természetes személy jogainak megsértését állította volna.